

вих. 08/1-158 від 01.09.15р

**Національна комісія з цінних паперів
та фондового ринку**

01010, м. Київ, вул. Московська, буд. 8, корп. 30

Щодо застосування норм діючого законодавства

Асоціація "Українські фондові торговці" (далі – Асоціація), як саморегулювна організація професійних учасників фондового ринку, що здійснюють депозитарну діяльність та діяльність з торгівлі цінними паперами, засвідчує Вам свою повагу та звертається з приводу наступного.

21.08.2015 року відбулось засідання Комітету з торгової діяльності Асоціації, на якому було обговорено застосування окремих норм Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності" від 02.03.2015 року №222-VIII щодо особливостей видачі та переоформлення ліцензії на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів.

За результатами засідання Комітет з торгової діяльності рекомендував апарату Асоціації звернутись до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – Комісія), а також до Міністерства юстиції України (в частині запитань, що стосуються змісту даних в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців) з приводу роз'яснення окремих питань.

Апаратом Асоціації було проаналізовано діючі положення ЗУ "Про ліцензування видів господарської діяльності" від 02.03.2015 року №222-VIII, Рішення Комісії від 14.05.2013 року №817 "Про затвердження Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів), переоформлення ліцензії, видачі дубліката та копії ліцензії", Рішення Комісії від 14.05.2013 року №819 "Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з торгівлі цінними паперами" та виявлено деякі розбіжності між положеннями вказаних нормативних актів.

28.06.2015 року набрав чинності ЗУ "Про ліцензування видів господарської діяльності" від 02.03.2015 року №222-VIII (надалі - Закон), у зв'язку з чим відбулись зміни в порядку отримання ліцензії, внесення змін до ліцензії та її анулювання.

Наразі Законом передбачений уніфікований порядок та виключний перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню. Відповідно до ст. 7. п. 3) встановлено, що професійна діяльність на ринку цінних паперів, підлягає ліцензуванню з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні".

Відповідно до ст. 9. п. 1. Закону ліцензіат зобов'язаний виконувати вимоги ліцензійних умов відповідного виду господарської діяльності, а здобувач ліцензії для її одержання - відповідати ліцензійним умовам.

Законом з 28.06.2015 року передбачений інший, аніж у Рішенні Комісії від 14.05.2013 року №817 "Про затвердження Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих

видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів), переоформлення ліцензії, видачі дубліката та копії ліцензії", порядок видачі ліцензії та її переоформлення.

Закон встановлює, що орган ліцензування (для професійних учасників фондового ринку це Комісія) приймає рішення про видачу ліцензії, про яке повідомляє здобувача ліцензії у строк, що не перевищує трьох робочих днів. Ліцензія на провадження здобувачем ліцензії визначеного ним виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, оформлюється органом ліцензування в електронному вигляді (запис про рішення органу ліцензування щодо видачі ліцензії суб'єкту господарювання в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців). Ліцензія видається на необмежений строк. За бажанням здобувача ліцензії чи ліцензіата ліцензія (копія ліцензії) може бути видана органом ліцензування і на паперовому носії. Якщо ліцензія видається у паперовому носії, вона повинна містити такі дані:

- 1) найменування органу ліцензування, що прийняв рішення про видачу ліцензії, номер і дата прийняття такого рішення;
- 2) вид господарської діяльності;
- 3) дані про ліцензіата юридичної особи або її філій, інших відокремлених підрозділів - найменування, ідентифікаційний код;
- 4) прізвище, ім'я, по батькові керівника органу ліцензування, який підписав рішення про видачу ліцензії.

Тобто, як вбачається із наведеного, наразі опис даних, які мають бути зазначені в ліцензії не містить даних щодо місцезнаходження ліцензіата.

При цьому Закон не передбачає зазначення місцезнаходження на бланку ліцензії виданої у паперовій формі.

Таким чином, професійний учасник фондового ринку, після отримання рішення НКЦПФР про видачу ліцензії у зв'язку з її переоформленням, на підставах визначених Законом, може за його бажанням отримати ліцензію (копію ліцензії) на паперовому носії.

Само визначення терміну "Ліцензія" відповідно до Закону встановлює, що "Ліцензія - документ, що надається органом ліцензування, на право провадження суб'єктом господарювання визначеного ним виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, в електронному вигляді (запис про наявність ліцензії у такого суб'єкта господарювання в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців) або на паперовому носії".

Відповідно до Закону набуття здобувачем ліцензії права на провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, відбувається з моменту внесення даних про рішення органу ліцензування про видачу йому ліцензії до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

У разі виникнення підстави для переоформлення ліцензії (зміна найменування) ліцензіат зобов'язаний протягом місяця подати до органу ліцензування заяву про переоформлення ліцензії та документи (їх копії (фотокопії), засвідчені ліцензіатом), що підтверджують наявність підстав для переоформлення ліцензії. Ліцензія, видана ліцензіату на паперовому носії, також додається до заяви про переоформлення ліцензії.

Вимагання додаткових документів, не передбачених цим Законом, для переоформлення ліцензії забороняється.

Відомості про переоформлення ліцензії вносяться до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців не пізніше робочого дня, наступного за днем прийняття такого рішення.

У разі переоформлення ліцензії, виданої на паперовому носії, орган ліцензування приймає рішення про визнання ліцензії, що була переоформлена, недійсною.

Непереоформлена у встановлений строк ліцензія є недійсною і підлягає анулюванню.

Відповідно до ст. 18 Закону до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців відповідно до кожного суб'єкта господарювання в порядку, що встановлює розпорядник цього реєстру, вносяться:

- вид господарської діяльності, на який видано ліцензію;
- найменування та ідентифікаційний код органу ліцензування, що прийняв рішення про видачу ліцензії;
- дата і номер рішення органу ліцензування про надання ліцензії, посада, прізвище та ініціали посадової особи органу ліцензування, яка його підписала;
- відомості про місця та засоби провадження ліцензіатом виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, подання яких органу ліцензування передбачено ліцензійними умовами;
- зміни відомостей, що пов'язані з зміною інформації про ліцензіата, які були внесені до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців;
- підстави, дата і номер рішення про анулювання ліцензії, дата набрання ним чинності;
- інші дані, передбачені положенням про внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців інформації щодо ліцензування.

Положення про передачу та внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців відомостей щодо ліцензування видів господарської діяльності затверджується розпорядником реєстру.

Відомості щодо ліцензування господарської діяльності вносяться до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців у день їх отримання.

Слід зазначити, що на сьогоднішній день розпорядником Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців жодних дій та документів для впровадження статей Закону прийнято не було.

У зв'язку з цим необхідно звернутись до Перехідних положень Закону, якими передбачається:

"До набрання чинності положенням про внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців інформації про ліцензування та видання Кабінетом Міністрів України акта щодо припинення ведення Єдиного ліцензійного реєстру органи ліцензування:

- продовжують формувати, вести, надавати відомості з власних ліцензійних реєстрів та подавати їх до Єдиного ліцензійного реєстру згідно з порядком формування, ведення і користування відомостями ліцензійного реєстру та подання їх до Єдиного ліцензійного реєстру;
- оприлюднюють прийняті ними рішення про видачу ліцензій на своїх офіційних веб-сайтах на наступний робочий день;
- сприяють розпоряднику Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців у формуванні електронного інформаційного ресурсу реєстру щодо ліцензування."

Функціонування Єдиного ліцензійного реєстру та ліцензійного реєстру, що ведеться Комісією здійснюється на підставі постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку формування, ведення і користування відомостями ліцензійного реєстру та подання їх до Єдиного ліцензійного реєстру" від 08.10.2000 року № 1658.

Єдиний ліцензійний реєстр, що розміщений за посиланням <http://irc.gov.ua/ua/Poshuk-v-YeLR.html> є автоматизованою системою збирання, накопичення та обліку даних з питань ліцензування певних видів господарської діяльності.

Органи ліцензування, в тому числі і Комісія, зобов'язані щомісяця не пізніше ніж 15 числа наступного періоду подавати відомості до Єдиного ліцензійного реєстру із застосуванням інформаційно-телекомунікаційних засобів в електронній формі.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 08.10.2000 року №1658 ліцензійний реєстр - це список суб'єктів господарювання - ліцензіатів, який формується і ведеться органом ліцензування відповідно до отриманої ліцензіатами ліцензії як автоматизована система збирання, накопичення, захисту та обліку відомостей про цих суб'єктів.

Відомості до реєстру повинні вноситись не пізніше ніж наступного робочого дня після:

- прийняття органом ліцензування рішення про видачу ліцензії, її переоформлення, видачу копії або дубліката, анулювання чи визнання ліцензії недійсною, розпорядження про необхідність усунення порушень ліцензійних умов;
- надходження повідомлення від ліцензіата про внесення змін до документів, що додавалися ним до заяви про видачу ліцензії чи її копії.

На офіційних веб-сайтах органів ліцензування та Держпідприємництва, що є розпорядником Єдиного ліцензійного реєстру, розміщується інформація, що міститься в Єдиному ліцензійному реєстрі та реєстрах, а саме:

- відомості про орган ліцензування (найменування, адреса);
- відомості про суб'єкта господарювання (найменування юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця);
- відомості про ліцензію (номер ліцензії, строк дії, вид господарської діяльності).

На сайті Комісії, окремого ліцензійного реєстру (тобто реєстру з такою назвою) не оприлюднено, проте є 2 джерела інформації про ліцензованих учасників ринку:

1. На сторінці "Ліцензійна діяльність" під текстом розміщені окремі файли з переліками професійних учасників. Виходячи з дати, що міститься у назві файлу, можна говорити про актуальність інформації, що міститься у самому файлі. Наскільки ця інформація відповідає дійсності невідомо та, судячи з дати цих файлів, вони публікуються у середньому один раз на місяць. Проте видача, анулювання та призупинення дії ліцензій на фондовому ринку відбувається значно частіше, ніж один раз на місяць. Ознайомитись можна за посиланням: <http://www.nssmc.gov.ua/activities/license>.

2. На сторінці "Реєстри учасників фондового ринку" з лівого боку розміщені посилання на види професійних учасників в залежності від здійснюваного виду діяльності. Слід зазначити, що серед цих видів все ще є реєстратори та зберігачі.

Також важко оцінити актуальність інформації, зазначеної на сторінці "Реєстри учасників фондового ринку", а також її вичерпність, оскільки ані реквізитів ліцензій, ані реквізитів рішень про видачу ліцензії, ані видів діяльності (наприклад, в рамках діяльності з торгівлі цінними паперами або депозитарної діяльності) побачити в цьому реєстрі не має можливості. Крім цього, за даними цього реєстру не можна визначити скільки ліцензій має товариство та які саме. Ознайомитись з реєстром можна за посиланням <http://www.nssmc.gov.ua/fund/registers>

З огляду на вищенаведене, та на підставі того, що норми Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності" від 02.03.2015 року №222-VIII мають вищу юридичну силу порівняно із нормами передбаченими Рішеннями Комісії, Асоціація звертається до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку з приводу надання роз'яснення наступних питань:

1. З якого моменту професійний учасник має право здійснювати професійну діяльність на фондовому ринку при отриманні ліцензії, якщо Єдиний

державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців ще не містить необхідної інформації про видачу ліцензії, а Законом передбачено, що набуття здобувачем ліцензії права на провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, відбувається з моменту внесення даних про рішення органу ліцензування про видачу йому ліцензії до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців? Чи набувається таке право з моменту внесення відомостей про ліцензіата до ліцензійного реєстру Комісії? Чи набувається таке право з моменту внесення відомостей про ліцензіата до Єдиного ліцензійного реєстру? В якому з цих реєстрів (ліцензійному реєстрі, що ведеться Комісією чи Єдиному ліцензійному реєстрі) буде чітко зафіксована дата внесення інформації про ліцензії до реєстру, якщо, наразі, жоден з цих реєстрів наявність такої інформації не передбачає?

2. Протягом якого часу Комісія планує передати актуальні данні або інформацію про прийняті рішення та видані ліцензії до Єдиного ліцензійного реєстру, оскільки, на сьогодні, цей реєстр містить неактуальну інформацію і перевірити за цим реєстром наявність діючих ліцензій не має можливості?
3. Коли Комісія планує розпочати передачу актуальних даних або інформації про прийняті рішення та видані ліцензії до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, якщо наразі цей реєстр не містить відповідних полів для внесення інформації про ліцензії? Чи ведуться з Міністерством фінансів України та Кабінетом міністрів України перемовини з цього питання та чи є результати?
4. Після отримання ліцензій за нормами Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності" від 02.03.2015 року №222-VIII, яким чином професійним учасникам виконувати норми Рішення Комісії "Положення про порядок складання та подання адміністративних даних щодо діяльності торговців цінними паперами до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку" від 25.09.2012 року №1283 щодо зазначення у адміністративних даних серії, номеру, дати видачі ліцензії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку?

Заздалегідь вдячні за відповідь та сподіваємось на плідну співпрацю у майбутньому.

З повагою,

Президент Асоціації

Є. Ревіло